

Novel Research: Piata neagra a tigaretelor a scazut în mai la 14,9% din totalul consumului; crestere fara precedent a categoriei 'cheap-whites'

Piata neagra a tigaretelor a scazut în luna mai 2019 la 14,9% din totalul consumului, cu 0,3 puncte procentuale (p.p.) mai puțin fata de martie și cu 2,4 p.p. comparativ cu ianuarie 2019, conform unui studiu Novel Research.

Un nivel de sub 15% al contrabandei nu s-a mai înregistrat de trei ani, însă categoria tigaretele 'cheap-whites', respectiv cele produse legal în alta țară și vândute ilegal în România, au consemnat cel mai mare nivel din ultimii zece ani.

"Regiunea nord-est continua să fie cea mai afectată de comerțului ilegal și în mai, cu toate că se afla în scădere cu 6,6 p.p. până la 30,7%. Piața neagră se menține la niveluri ridicate și în sud-vest (26,4%), vest (22,3%) și est (14,6%, în creștere cu 7,7 p.p. fata de martie). Din punct de vedere al provenienței, 'cheap whites' (tigarete no-name, produse legal sau ilegal și destinate pieței negre) continua să fie principala sursă și se afla în mai într-o creștere abruptă, de 11,9 p.p. până la 66,9%, cel mai mare procent din ultimii zece ani. Ponderea produselor din tutun provenite ilegal din Moldova (14,7%), Ucraina (9,3%) și Serbia (0,1%) este relativ constantă", a declarat Marian Marcu, director general Novel Research.

Potrivit directorului Juridic și Relații Publice, British American Tobacco (BAT), Ileana Dumitru, aceste date statistice arată că în piața ajung mai puține produse pentru care nu se plătesc taxe și care nu respectă nicio reglementare.

"Înregistrăm cel mai scăzut nivel al contrabandei din ultimii trei ani, ceea ce înseamnă că în piața ajung mai puține produse pentru care nu se plătesc taxe și care nu respectă nicio reglementare. În primul semestru al lui 2019, rezultatul a fost creșterea încasărilor la bugetul de stat din accizele plătite de companiile din tutun. Dar pentru a putea menține tendința de scădere este imperativ ca programele de informare și educare derulate de către mediul de afaceri să continue să fie dublate de eforturile autorităților de control atât la granița țării, cât și în zonele de vânzare ale produselor ilegale", spune Ileana Dumitru.

În opinia sa, toate aceste eforturi pot fi anulate de inițiative radicale, cum ar fi recent propusă interdicere a expunerii produselor din tutun în cele peste 70.000 de magazine din România și taxarea lor suplimentară.

"Vândute de sub tejghea, produsele legale vor fi ușor de substituit cu cele ilegale, mai ales în județele de frontieră, unde contrabanda e dominantă", afirma reprezentantul BAT.

La rândul său, Gilda Lazar, director Corporate Affairs & Communications JTI România, Moldova și Bulgaria susține că în această perioadă s-au derulat operațiuni importante în Moldova și Ucraina, operațiuni care, alături de intensificarea acțiunilor autorităților de aplicare a legii din România, în parteneriat cu companiile legale, s-au reflectat în scăderea contrabandei.

"JTI a donat în martie Poliției de Frontieră echipamente de ultimă generație, inclusiv drone pentru monitorizarea frontierelor. Începând din 2010, am donat Vamii peste 50 de câini și echipamente de transport, iar în septembrie, vom dona alți 11 câini care îi vor înlocui pe cei care au împlinit vârsta de pensionare. De asemenea, suntem pregătiți de lansarea campaniei publice anuale, a noua de acest gen, de informare și conștientizare a pericolozității fenomenului de contrabandă. Vom continua, asadar, să investim în programe anticontrabandă, eficiente și adaptate realităților locale, în paralel cu eforturile costisitoare pentru conformarea la un cadru de reglementare din ce în ce mai restrictiv, inclusiv implementarea sistemului de trasabilitate Track & Trace, care va monitoriza doar țigăretele produse în UE, deși 90% din piața neagră provine din afara Uniunii. O altă mostră de legislație inutilă și complicată, de sorginte ideologică, inițiată la presiunea activiștilor anti-tutun, pentru care, de altfel, contrabanda e o falsă problemă", a subliniat Gilda Lazar.

În pofida scaderii contrabandei cu țigări, reprezentanții din industrie sunt îngrijorati de creșterea fără precedent a categoriei 'cheap-whites' (țigărețe produse legal în altă țară și vândute ilegal în România).

"Este îmbucurător că piața neagră înregistrează o scădere pentru a doua oară consecutiv. În schimb, este îngrijorătoare creșterea fără precedent a categoriei 'cheap-whites', ceea ce arată totuși vulnerabilitatea României, stat membru cu una dintre cele mai întinse frontiere externe a Uniunii Europene și cel mai mare nivel al comerțului ilegal cu țigărețe din Europa de Est. Ca urmare, este absolut necesar ca eforturile autorităților să continue în direcția aplicării legii pentru combaterea contrabandei", declară Alexandra Olaru, Director External Affairs, Philip Morris România. .

Ea consideră că este nevoie de o strategie de combatere a comerțului ilegal la nivel național, care să implice toți factorii cu putere de decizie asupra unui sector economic care este al doilea cel mai mare contribuabil la bugetul statului, cu peste 3 miliarde de euro virate anual.

Reprezentantul Imperial Tobacco România consideră că autoritățile de aplicare a legii își îndeplinesc misiunea, chiar dacă trebuie să apere cea mai lungă frontieră non-UE, de 2.300 km.

"Inspectorii vamali au confiscat țigărețe contrafacute, la sfârșitul lunii aprilie, în valoare de 1,2 milioane de lei, marfa ascunsă în două camioane. În Sighetu Marmatiei, poliștii de frontieră au confiscat în martie, țigări de contrabandă din Ucraina, în valoare de peste 1 milion de lei. Inițiativele radicale împotriva industriei tutunului sau propunerile exagerate pentru noi restricții adresate pieței legale a țigărețelor (interzicerea expunerii pachetelor în magazine), vor declanșa expansiunea pieței negre și vor alimenta organizațiile de crimă organizată, în special în zonele în care contrabanda este deja o problemă gravă. Aceste restricții vor anula toate eforturile făcute până în prezent de către autorități și vor submina dezvoltarea viitoare a acestor zone", a declarat Valentin Canura, Sales Development Manager, Imperial Tobacco România.

Vicepreședintele ANAF, Ștefan Cosmin Dolis, a subliniat că echipele de supraveghere și control vamal de la nivel central, regional și local, au confiscat în primele șase luni ale anului 2019 un număr de 25.284.426 țigărețe, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut când au fost confiscate doar 11.534.990 țigărețe.

De asemenea, si politistii de frontiera au descoperit si confiscat în urma misiunilor desfasurate în primele sase luni ale acestui an, independent sau în colaborare cu alte institutii ale statului, aproximativ 2,4 milioane de pachete cu tigari provenite din contrabanda, în valoare de peste 24 milioane lei.

În acest context, producatorii de tigarete considera ca, pentru reducerea traficului ilicit, sunt necesare mai multe schimbari legislative pe care, împreuna cu autoritatile de aplicare a legii, le solicita fara succes de mai multi ani.

Astfel, pe lânga reglementarea unitara, pe criteriu cantitativ, a infractiunii de contrabanda cu tigarete, este necesara intensificarea operatiunilor la punctele de trecere a frontierei interne a UE, cu Bulgaria si Ungaria, locurile de acces pentru produsele 'cheap whites' si tutun brut, precum si stabilirea unor atributii specifice pentru politia locala si jandarmerie, întrucât comertul ilegal cu tigarete se desfasoara aproape nestingherit în zona de competenta a acestora - pietele, oboarele, statii de metrou.

Sectorul tutunului este al doilea mare contribuabil la bugetul de stat al României, dupa cel petrolier.